

I Jornada Salut Comunitària Construïm vincles, co-creem canvis

La consulta d'Atenció Primària amb orientació comunitària

Berta Rodoreda Pallàs

Infermera Familiar i Comunitària. EAP Santpedor. APiCCC de ICS.

Membre APOC, AIFICC, RAC, PACAP

I Jornada Salut Comunitària. Barcelona, 6/11/2025

DETERMINANTS SOCIALS DE LA SALUT

ATENCIÓ PRIMÀRIA

ACIEMaps v4.1.81

HISTÒRIA CLÍNICA ELECTRÒNICA

INFORMACIÓ DEL PACIENT

Nome del pacient	Data de naixement	Sexe
20-07-1999	Male	Indeterminat

SEGNAL: ☐ Positiu ☐ Negatiu ☐ Indeterminat

MOTIU DE CONSULTA

ANTECEDENTS MÈDICS

- Hipertensió
- Diabetis tipus 2
- Asma

DIAGNÒSTICS

ALERGIES

Farmacologia

MEDICACIONS

Morfina

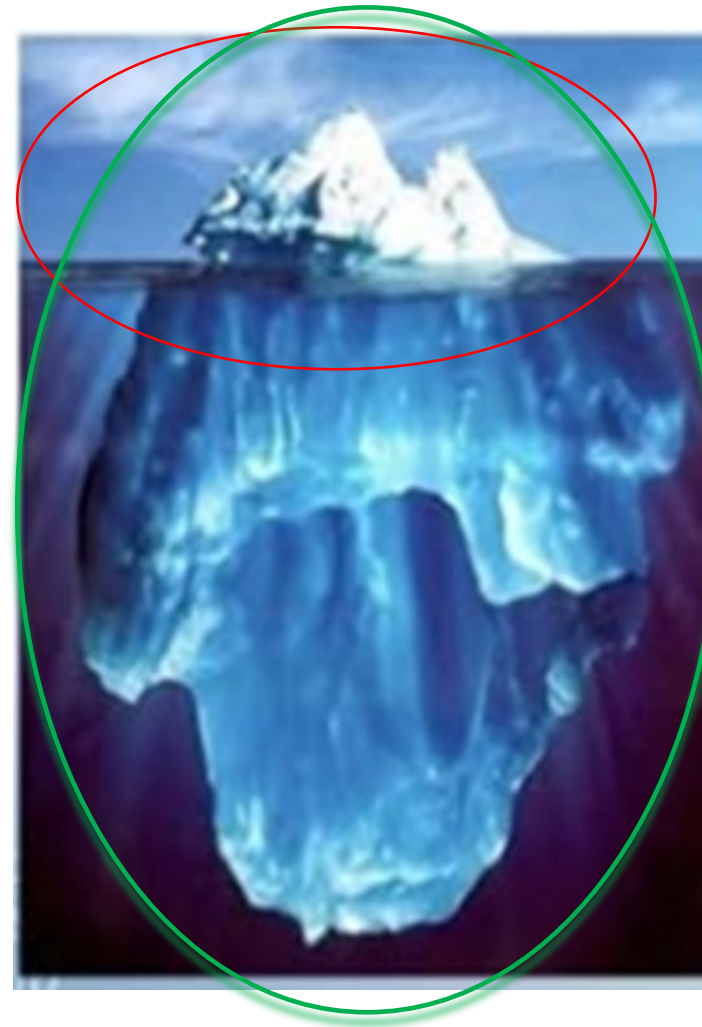
Sedutemolol intravenós

SIGNES VITALS

Pressió arterial: 100/60 mmHg

Freqüència cardíaca: 70 bpm

Temperatura: 36,7°C

Motius de consulta. Signes i símptomes.

*Insomni,
migranya, dolor,
lumbàlgia,
tristesa,
ansietat...*

Determinants socials

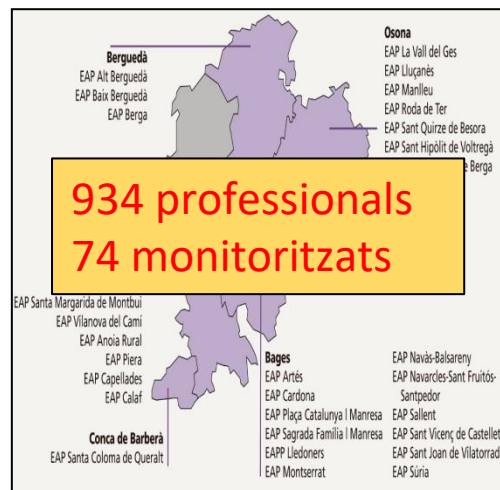
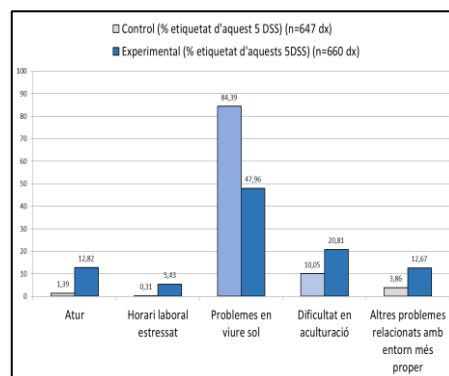
*Solitud no
dessitjada,
analfabetisme,
habitatge
inadequat,
atur,
ingressos baixos,
problemes
familiars,...*

BENEFICIS DE TENIR REGISTRAR ELS DSS EN HCE

FASE 1 (2018-2020)

Estudi pilot. Quasi experimental

JMIR Formative Research
2023-01-25 | Journal article
DOI: [10.2196/41706](https://doi.org/10.2196/41706)

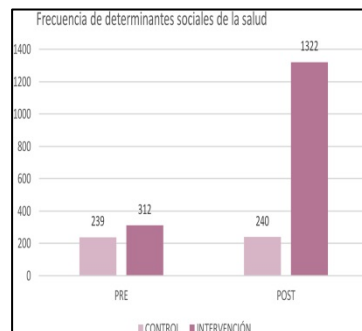
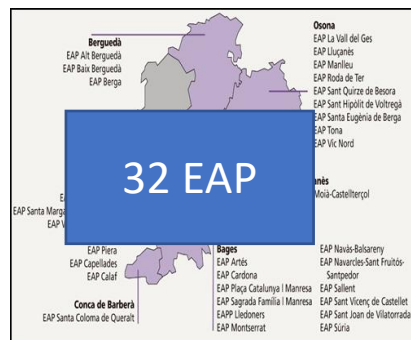

FASE 2 (2020-2023)

Desenvolupament

FASE 3: Avaluació mixta 2023

PROFESSIONALS

QUALITAT ASSISTENCIAL

RECURSOS SANITARIS

SALUT EN TOTES LES POLÍTIQUES

Atención Primaria
2024-02 | Journal article
DOI: [10.1016/j.aprim.2024.102878](https://doi.org/10.1016/j.aprim.2024.102878)

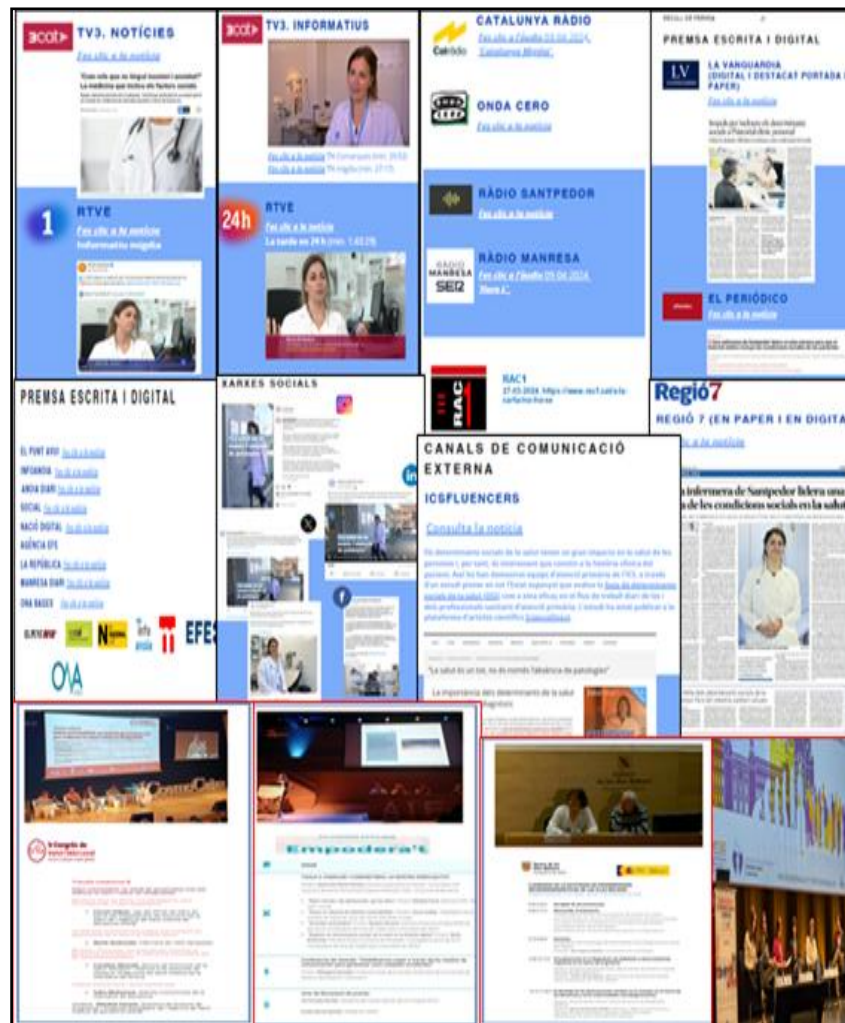
FASE 4: Edició 2024

Salut/ECAP

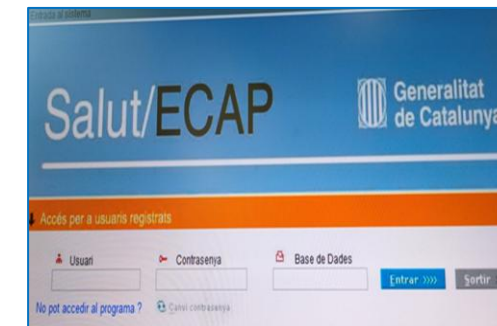
Guía práctica para la codificación de determinantes sociales de la salud en la historia clínica electrónica en la consulta de atención primaria

FASE

Divulgació 2024-present

Implementació 2024

Guia pràctica per a la codificació de determinants socials de la salut en la història clínica electrònica a la consulta d'atenció primària

Presentació

Els determinants socials de la salut (DSS) són les circumstàncies en què nas, treballem, vivim i envellim. També inclouen el conjunt més ampli de forces i influeixen sobre les condicions de la vida quotidiana^[1-4].

Està àmpliament demostrat l'impacte que poden tenir els determinants socials l'aparició de malalties^[5,6]. De la mateixa manera que cal conèixer i registrar les factors de risc de les persones per poder-ne fer seguiment i adequar el millor cal registrar els determinants socials de la salut.

El 80% dels determinants socials de la salut es troben fora del sistema sanitari és important registrar-los per tenir aquesta visió tan necessària per poder valoració holística de la persona^[6]. El registre dels DSS permet mostrar una completa dels individus i la comunitat. Els professionals d'atenció primària d'entrada a l'assistència sanitària i els més idonis per codificar els DSS. Ho des d'una perspectiva biopsicosocial, i centrar l'atenció en els pacients, la cor i la longitudinalitat en tot el procés de vida. El coneixement dels DSS permet una terapèutica i facilita la prioritització d'accions individuals, grupals i comunitàries públiques.

En aquesta guia s'ofereix el registre de DSS mitjançant la codificació CIM-10. ficació ajuda el professional a identificar visualment i ràpidament els DSS i el motiu de consulta del pacient. Cal tenir present que, de vegades, el DSS pot ser el diagnòstic clínic i associar tots dos al motiu de consulta. Dintre del CIM-10 hi (capítol 21), que no descriuen una malaltia, sinó que són factors que cal tenir en compte que influeixen en l'estat de salut de la persona.

Tenir una bona codificació dels determinants socials de la salut aporta diversos als professionals optimitza el temps de consulta, afavoreix una visió holística potencia l'atenció centrada al model biopsicosocial. També afavoreix una co- peutica i una continuïtat assistencial entre professionals i serveis, optimitza p- ments i intervencions basades en el model d'actius. Per part del pacient, red- diagnòstic i una adequació terapèutica, la qual podria complementar-se amb de caràcter comunitari i amb una atenció o tractament que donés resposta a l- dels pacients. I altrament, es podria aportar una visió més real del terreny qu- en temàtica de salut pública, i tenir-la present per ajudar a desenvolupar o a polítiques futures^[7-9].

Quan es parla de codificació de determinants socials de la salut, anomenada ficació Z-, es parla de multidisciplinarietat entesa com una visió holística de la multifactorialitat amb totes les circumstàncies que comporta.

Guia pràctica per a la codificació de determinants socials de la salut...

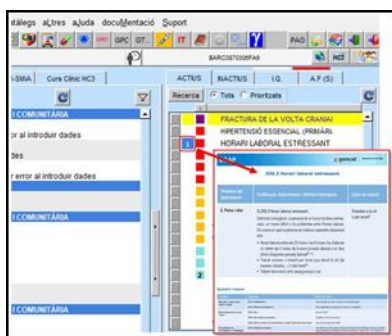
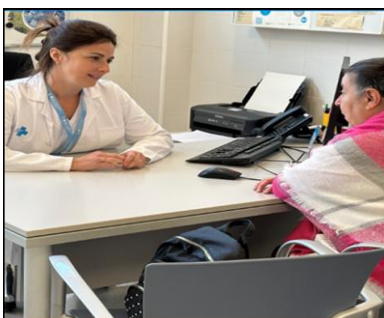
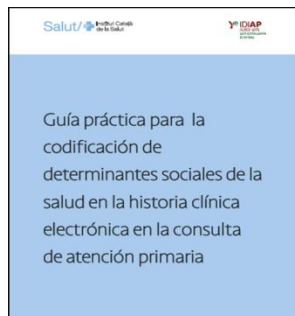
Temàtica del determinant	Codificació, determinants i definició homògena	Lista de control
1. Educació	1) Z55.0 Analfabetisme i nivell baix d'alfabetització Definició homògena: la persona no ha après a llegir ni escriure en la llengua d'origen.	Tens dificultat per llegir i escriure en la teua llengua?
2. Feina i atur	2) Z56.0 Atur Definició homògena: la persona no treballa des de fa un mínim d'un any ^[20,21] . Si fa menys temps que està a l'atur, no se la pot codificar. Aquest diagnòstic es fa independentment de si està cobrant la prestació de l'atur o no. Si rep una remuneració, no se la pot etiquetar. No es poden etiquetar jubilats ni persones que no volen treballar.	No tens feina?
	3) Z56.3 Horari laboral estressant Definició homògena: la persona té un horari de feina estressant, un horari difícil o té problemes amb l'horari laboral. Els casos en què la persona es troba en aquestes situacions són: • Horari laboral entre les 22 hores i les 6 hores; ha d'afectar un mínim de 3 hores de la seva jornada laboral o un terç dintre d'aquesta jornada laboral^[22-24]. • Treball nocturn o treball per torns que afecti la nit (de manera rutinària, ≥ 3 nits/mes)^[25]. • Treball remunerat amb assegurança o no.	Treballes a la nit o per torns?
	4) Z56.6 Altres problemes de tensió física o mental relacionats amb la feina Definició homògena: la persona té una sobrecàrrega laboral que pot provocar esgotament. Succeeix quan es designa de manera constant i desproporcionada una quantitat excessiva de feines a un treballador. Els signes i els símptomes que pot presentar la persona que té una sobrecàrrega de treball són: falta de concentració, insomni, irritabilitat, fatiga crònica, estrès constant, ansietat abans de començar a treballar, desconexió social, dificultat per desconnectar de la feina i reducció de la qualitat del treball ^[26,27] .	Tens sobrecàrrega de treball?

Annex 1. Resum

Temàtica	Diagnòstic	Llista de control
Educació i relació amb l'entorn social	Z55.0 Analfabetisme	Tens dificultat per llegir i escriure en la teva llengua?
	Z60.3 Dificultat d'aculturació	Tens problemes per entendre el català i/o el castellà?
Relacionats amb la feina i l'atur	Z56.0 Atur	No tens feina?
	Z56.3 Horari laboral estressant	Treballes a la nit o per torns?
	Z56.6 Altres problemes de tensió física o mental relacionats amb la feina	Tens sobrecàrrega de treball?
Circumstàncies econòmiques i d'habitatge	Z59.1 Habitatge inadequat	Consideres que tens algun tipus de mancança al teu habitatge com, per exemple, espai insuficient, insatisfactori i falta de calefacció, aigua, llum o hi ha barreres arquitectòniques?
	Z59.9 Problema no especificat relacionat amb circumstàncies econòmiques i de l'habitatge (s'etiqueta com a orientació de sospita)	Tens deutes de subministraments o lloguer?
	Z59.6 Ingressos econòmics baixos	Has tingut problemes econòmics per arribar a final de mes?
	Z59.2 Desavinença amb veïns, arrendataris i arrendador	Tens alguna desavinença amb els veïns?
	Z59.4 Problemes relacionats amb la falta d'aliments adequats (s'etiqueta com a orientació de sospita)	Has hagut de demanar ajuda per alimentar-te a familiars, amics o beques menjador aquest últim any?
Relacionats amb l'entorn social	Z60.2 Viu sol/a	Vius sol?
	Z60.3 Dificultat d'aculturació	Tens problemes per entendre el català i/o el castellà?
	Z60.0 Problemes d'adaptació als canvis de cicle de la vida (s'etiqueta com a orientació de sospita)	Has tingut algun canvi a la vida que t'hagi causat malestar aquest darrer any?
	Z60.5 Objectiu de discriminació i persecució hostil (s'etiqueta com a orientació de sospita)	Has patit discriminació?
Entorn proper, incloent-hi circumstàncies familiars	Z63.8 Altres problemes especificats relacionats amb l'entorn més proper	Tens desavinences amb la família?
Dificultats per gestionar la vida	Z73.2 Falta de relaxació i oci	Et falta temps lliure per a tu mateix/a?
	Z73.9 Problema relacionat amb la dificultat per gestionar la vida	Necessites ajuda per gestionar diferents aspectes de la teva vida?
Relacionats amb el sistema sanitari	Z75.3 Inaccessibilitat i falta de disponibilitat de serveis sanitaris	Has tingut problemes per accedir als serveis sanitaris?

The screenshot displays the Gencat HC3 application interface. At the top, there is a navigation bar with various icons and a search bar. Below this, a sidebar on the left contains a list of categories, including 'I COMUNITÀRIA'. The main area shows a patient record for 'FRACTURA DE LA VOLTA CRANIAL' and 'HIPERTENSIÓ ESSENCIAL (PRIMÀRI)'. A red box highlights a specific condition, 'Z56.3 Horari laboral estressant', which is linked to a detailed view on the right. This view includes a table with columns for 'Temàtica del determinant', 'Codificació, determinants i definició homogenia', and 'Llista de control'. The table lists various conditions related to stress and work hours, such as '2. Feina i atur' and '3j Z56.3 Horari laboral estressant'. A red arrow points from the highlighted condition in the patient record to the detailed view.

PRESENT I FUTUR

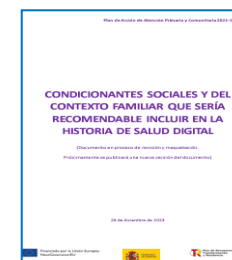
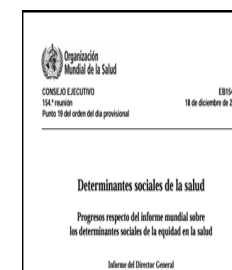
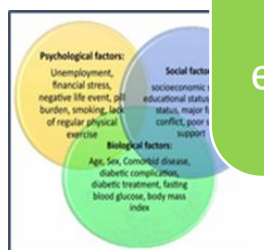

Millora la
eficiència
sanitària

Ajuda a la
priorització
de recursos

Millora la
efectivitat
en l'atenció

Incorpora la
riquesa de
la comunitat
en la salut

*El tot és més que la suma
de les parts.*

Aristòtil

